

Sygn. akt S 2/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2014r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kociubiński

Sędziowie: SSA Andrzej Kot (spr)

SSA Edward Stelmasik

po rozpoznaniu w sprawie **V Ds. 65/13/Sp(c) (dawna V Ds. 36/12 Sp)**

skargi pokrzywdzonej M. S. (1)

wniesionej w dniu 3 stycznia 2014r., na naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 ust. 1 i art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004 r., nr 179, poz.1843).

p o s t a n o w i ł :

I. **pozostawić bez rozpoznania skargę pokrzywdzonej M. S. (1);**

II. **zarządzić zwrot wniesionej opłaty od skargi na rzecz pokrzywdzonej M. S. (1).**

UZASADNIENIE

W dniu 15 stycznia 2014r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła, sformułowana przez adwokata pokrzywdzonej M. S. (1), skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania w śledztwie prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w Jeleniej Górze pod sygnaturą V Ds. 36/12 , przyznanie M. S. (1) od Skarbu Państwa kwoty 20,000zł, zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Skarżący podniósł, że postępowanie w sprawie pokrzywdzonej prowadzone jest przewlekłe, gdyż rozpoczęło się w 2009 roku. Wskazał, że przewlekłość postępowania trwa co najmniej od stycznia 2012r. , kiedy to Prokuratura Okręgowa zwróciła akta postępowania Prokuraturze Rejonowej celem uporządkowania akt postępowania, gdyż nieład będący następstwem decyzji osób prowadzących postępowanie, uniemożliwił kolejnemu prowadzącemu śledztwo zapoznanie się z aktami postępowania celem jego sprawnego i szybkiego prowadzenia. Jednocześnie po powrocie akt sprawy do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu podjęto kolejną decyzję opóźniającą merytoryczne załatwienie sprawy , przekazującą sprawę do Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze co spowodowało kolejną zwłokę , gdyż celem podjęcia czynności kolejni prowadzący postępowanie musieli zapoznać się z całym materiałem dowodowym w sprawie. Dlatego też wewnętrzne decyzje, które zapadły w strukturach prokuratury nie mogą pociągać negatywnych konsekwencji w niniejszym postępowaniu dla pokrzywdzonej, która w dalszym ciągu nie ma możliwości odzyskania, ani sprzedanej nieruchomości, ani wynikających z umowy sprzedaży pieniędzy, gdyż w dalszym ciągu wobec podejrzanych toczą się czynności śledztwa nie zakończone merytorycznymi decyzjami.

W odpowiedzi na skargę Prokurator Okręgowy w Jeleniej Górze podniósł, że w wyodrębnionych sprawach ze śledztwa prowadzonego pierwotnie pod sygnaturą V Ds. 36/12/s – złożenie skargi jest niedopuszczalne w postępowaniu V

Ds. 65/13/Sp(c) z uwagi na jego zakończenie na konkretnym etapie (postępowania przygotowawczego), natomiast w przypadku postępowania V Ds. 36/12/Sp(c), czynny nim objęte nie miały istotnego znaczenia dla pokrzywdzonej M. S. (1) i mając powyższe na względzie wniósł o oddalenie złożonej skargi na naruszenie prawa strony w postępowaniu przygotowawczym.

Podobne stanowisko zajął Prokurator Apelacyjny we W., zwracając uwagę, że z treści skargi wynika, że w trakcie jej sporządzania autor nie posiadał jeszcze wiedzy o wyłączeniu ze śledztwa materiałów w zakresie najbardziej istotnym dla pokrzywdzonej M. S. (1) i oznaczenia ich nową sygnaturą V Ds. 65/13/Sp(c), która to sprawa została w dniu 18 grudnia 2013 r. merytorycznie zakończona skierowaniem aktu oskarżenia przeciwko M. T. i innym podejrzanym, o czynny z art. 301 § 2 k.k. i inne. Według prokuratora zauważyć należy, że zakres przedmiotowy aktu oskarżenia, sygn. V Ds. 65/13/Sp(c) i – w odniesieniu do M. S. (1) – obejmuje wszystkie czyny popełnione na jej szkodę, statuujące rolę skarżącej, jako pokrzywdzonej działaniami podejrzanych.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

Postępowanie przygotowawcze w sprawie wyłudzenia mienia znacznej wartości na szkodę różnych osób w tym i M. S. (1) zostało wszczęte w dniu 8 maja 2009r.

Postępowanie to pierwotnie prowadzone było przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia Krzyki – Zachód. Zostało ono w grudniu 2011 roku przekazane do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, aby w styczniu 2012 roku powrócić do Prokuratury Rejonowej celem uporządkowania zgromadzonego materiału. W dniu 24 maja 2012 roku zostało przejęte do prowadzenia przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu, aby mocą decyzji Prokuratora Apelacyjnego we W. trafić w dniu 3 lipca 2012 roku do Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze, gdzie prowadzona było pod sygnaturą V Ds. 36/12/s.

W dniu 18 grudnia 2013 r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu skierowano akt oskarżenia w sprawie V Ds. 65/13/Sp(c) zainicjowanej wskutek wyłączenia materiałów ze śledztwa V Ds 36/12 Sp(c), natomiast w dniu 18 grudnia 2013r. wydano postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie prowadzonej pod pierwotną sygnaturą akt V Ds. 36/12/Sp(c).

Sprawność postępowania w tej sprawie (V Ds. 36/12/s) była już przedmiotem analizy Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, który rozpoznając skargę A. W. i Ł. W. w sprawie II S 6/13 oraz analizując kolejne skargi M. J., R. J. (II S 15/13 i II S 16/13) i K. D. (II S 20/13) stwierdził nastąpienie przewlekłości postępowania przygotowawczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga nie podlega rozpoznaniu.

Skarga pokrzywdzonej została złożona w placówce pocztowej 3 stycznia 2014 r. tj. po 17 grudnia 2013 roku – dniu wyłączenia materiałów ze śledztwa objętego pierwotną sygnaturą V Ds. 36/12 Sp. Istotne jest, że z treści skargi jasno wynika, że pełnomocnik pokrzywdzonej M. S. (1), powołując pierwotną sygnaturę postępowania nie miał wiedzy na temat wyłączenia materiałów ze śledztwa i oznaczenia ich nową sygnaturą V Ds. 65/13/Sp(c). W związku z faktem, że sąd dokonuje weryfikacji zasadności skargi w oparciu o stan z chwili wniesienia skargi, konieczne stało się ustalenie przez Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności, które z wyodrębnionych postępowań obejmuje zakres przedmiotowy środka wniesionego przez skarżącą.

Pełnomocnik pokrzywdzonej w treści skargi podnosi, że ”skarżąca M. S. (1) w maju 2009 r. złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez M. T., właściciela firmy deweloperskiej (...) M. T., który wraz z innymi osobami podejrzanymi w niniejszym postępowaniu A. D. (1), I. T. i A. D. (2), kupił od M. S. nieruchomości położone we W. przy ul. (...)”, (...)” za cenę ustaloną na kwotę 2.375.000,00 zł.”

Z lektury aktu oskarżenia w sprawie V Ds. 65/13/Sp(c) wynika, że wszystkie osoby wymienione w skardze sporządzonej przez pełnomocnika pokrzywdzonej (poza A. D. (1), który zmarł) zostały postawione w stan oskarżenia, m.in. zarzuca się im, że w dniu 10 stycznia 2007 roku działając wspólnie i w porozumieniu mając świadomość sytuacji finansowej

przedsiębiorstwa (...) M. T. oraz zasobów i przychodów finansowych tego podmiotu dokonali zakupu od M. i A. S. nieruchomości w postaci działek położonych w I. o numerach (...) obręb I., numery ksiąg wieczystych odpowiednio KW (...) i KW (...) 598 o wartości wedle umówionej ceny 2 375 000 zł, za które M. T. zapłacił z majątku (...) łącznie kwotę 1 350 324 zł 13 gr oraz koszty notarialne 56 252 zł, która to transakcja nie była uzasadniona celami gospodarczymi prowadzonego przedsiębiorstwa, a spowodowała wypływ środków koniecznych do ukończenia planowanych w I. i S. inwestycji i była jedną z zasadniczych przyczyn doprowadzenia do niewypłacalności i upadłości M. T., przy czym pomimo faktu, iż całość wpłaconej sumy na zakup nieruchomości pochodziła z majątku przedsiębiorstwa (...) M. T. wskazał w akcie notarialnym, iż 40% udziałów obejmuje A. D. (1), zaś 20% udziałów w nieruchomości obejmuje I. T., czym nadto doprowadzili do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wielkiej wartości A. i M. S. (1) poprzez wprowadzenie ich w błąd przy zawieraniu tejże umowy, co do zamiaru dokonania zapłaty oraz swoich możliwości finansowych w zakresie wywiązania się z umowy, co skutkowało zawarciem przez pokrzywdzonych przedmiotowej umowy i dokonania niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez przeniesienie własności całej nieruchomości przed otrzymaniem całości ceny na rzecz nabywców, z której to ceny uzgodnionej na kwotę 2 375 000 zł otrzymali jedynie kwotę 1 350 324 zł 13 gr.

To właśnie czyny zawarte w akcie oskarżenia w sprawie sygn. akt V Ds. 65/13/Sp(c) są podstawą pokrzywdzenia M. S. (1). Także tylko na zawarte w akcie oskarżenia w w/w sprawie czyny wskazuje pełnomocnik pokrzywdzonej w treści skargi.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny przyjął, że skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki, sporządzona przez pełnomocnika pokrzywdzonej faktycznie dotyczy sprawy prowadzonej pod sygn. V Ds. 65/13/Sp(c).

Skarga wnioskodawcy na przewlekłość postępowania przygotowawczego V Ds. V Ds. 65/13/Sp(c) jest w swej istocie niedopuszczalna z mocy samego prawa albowiem jej merytoryczne rozpoznanie jest wyłączone wskutek upływu ustawowego terminu do wniesienia skargi określonego w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze...

Przypomnieć należy, że akt oskarżenia kończący etap postępowania przygotowawczego w niniejszej sprawie został wniesiony do Sądu Okręgowego we Wrocławiu 18 grudnia 2013 roku, a niniejsza skarga została złożona w placówce pocztowej 3 stycznia 2014 roku.

Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 1 ustawy o skardze: „skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie” W świetle literalnego brzmienia cytowanego wyżej przepisu, oraz jego wykładni, zarówno doktrynalnej jak też operatywnej (sądowej), w tym w świetle licznych judykatów Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, nie ma żadnych wątpliwości, że zwrot „w toku postępowania w sprawie” dotyczy tego konkretnego etapu postępowania, którego skarga dotyczy i może być ona wniesiona tylko do chwili zakończenia tego etapu postępowania. Jej późniejsze wniesienie jest bezskuteczne.

Tak właśnie, w pełni trafnie, przepis ten interpretuje Sąd Najwyższy, pisząc w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2005r. sygn. akt: SPK 5/05 (LEX nr 56909),): „W przypadku, gdy postępowanie zostało prawomocnie zakończone przed wniesieniem skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, to oczywistym jest, iż nie może być ona rozpoznana merytorycznie. Należy więc pozostawić ją bez rozpoznania” (podkr. SA); Podobnie w postanowieniu z dnia 27 lipca 2005 r. III SPP 127/05 (PiZS 2005, nr 11, poz. 25) Sąd Najwyższy wskazuje, że: "Skarga na przewlekłość postępowania może być wniesiona jedynie do jego prawomocnego zakończenia. Skarga wniesiona po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu" (a w postępowaniu karnym pozostawia się ją postanowieniem bez rozpoznania - art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. z art. 5 ust 1 ustawy o skardze - przyp. SA).

Oceniając natomiast charakter terminu do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania opisanego wyrazami "w toku postępowania", uznać należy, że jest to termin materialnoprawny, w teorii procesu karnego określany mianem prekluzyjnego. Jest więc to termin nieprzywracalny, tak jak niemożliwe jest przywrócenie toku zakończonego

postępowania karnego w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o skardze, zakreślającego upływ tego terminu. (zob. post. SN z dnia 10 maja 2012.r. ,KSP 3/12)

W niniejszej sprawie postępowanie przygotowawcze, którego dotyczy skarga wnioskodawcy zostało zakończone wniesieniem w dniu 17 grudnia 2013r. aktu oskarżenia sygn. akt V Ds. 65/13/Sp(c) do Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Wniesienie powyższego aktu oskarżenia stanowiło tym samym punkt graniczny wniesienia skargi na przewlekłość tego postępowania.

W tym stanie rzeczy, wobec stwierdzenia, że wnioskodawca złożył skargę, w której zarzucił przewlekłość postępowania przygotowawczego w sprawie V Ds. 65/13/Sp(c) (stanowiącą przedmiot oceny w niniejszym postępowaniu) już po zakończeniu tego postępowania, jej rozpoznanie było wyłączone wobec zaistnienia przeszkody o formalnoprawnym charakterze, a ten fakt determinował rozstrzygnięcie o jej pozostawieniu bez rozpoznania.

Z powyższych względów należało pozostawić bez rozpoznania skargę pokrzywdzonej M. S. (1) na przewlekłość postępowania przygotowawczego.

Zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki opłatę należy zwrócić skarżącemu również w przypadku odrzucenia skargi. W niniejszej sprawie skargi pokrzywdzonej M. S. (1) nie odrzucono, bowiem ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. przewiduje możliwość odrzucenia skargi jedynie z przyczyn określonych w art. 9 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze... Jednak inna forma orzeczenia aniżeli forma odrzucenia skargi, nie stoi zdaniem Sądu Apelacyjnego na przeszkodzie zastosowaniu w niniejszej sprawie art. 17 ust. 3 ustawy. Te same względy, czyli brak możliwości merytorycznego rozpoznania skargi, które uzasadniają brak obciążania ciężarami fiskalnymi skarżącego w razie odrzucenia skargi, przemawiają za tym, aby również w przypadku pozostawienia skargi bez rozpoznania ze względu na jej niedopuszczalność z mocy ustawy, sąd zwracał z urzędu wniesioną opłatę od skargi. (zob. post. SN z dnia 9 października 2013r., sygn. akt: KSP 8/13).